

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se dena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemski nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 136.

V Ljubljani, v ponedeljek 16. junija 1884.

Letnik XII.

O volilnem gibanju na Koroškem.

Iz Celovca, 15. junija.

Strmeč sem obstal, ko dobim te dni v roke nemško-liberalen časopis „Bürger- und Bauernzeitung“, kateri je tudi priloga tamošnjih „Freie Stimmen“ in v njem, čuj slovenski rod! tudi slovenski(?) članek s čisto slovenskim napisom: „Koroškim pavrom!“ Nikdar bi si človek poznavač zagrizenost nemških liberaluhov ne nadejal, da bi bilo mogoče najti v kakem glasilu „veliko-nemških vitezov“, kakor je Matschnigg, da se tudi poslužujejo slovenščine, a kaka je slovenščina! Ubogi jezik, kako ga v tem listu pačijo! Tu so besede: lontog, ferfasunga, regirenga in veliko enacih, s katerimi se poraša odpadla, sedaj hlinjajoča se pokveka v svojem članku in koroškemu tlačenemu kmetu v tako spačeni slovenščini na srce govori; priznavajoč jim sedaj, da so Slovenci, a ne „planinski Hrvatje“, za kar bi jih radi nekteri voditelji in tudi častivredni gosp. Einspieler prekrstili(???). Je li to nevednost ali nesramnost? Hlini se in obrekuje to človeče v „Bauernfängerji“, pridiga kmetstvu o rastočih davkih,*) o državnem dolgu, kateri je narastel pod to vlado, ali od prejšnjih ministerstev lisjak ne omeni ničesa; zagovarja vero, celó povdarja nekako slovenstvo, ali fanatično zagrizeno se obrača zoper častivrednega, edinega dose-danjega slovenskega poslanca g. Andreja Einspielerja in kmetstvo nagovarja naj njega ne volijo, pač pa kakega Slovenca(?) iz njih srede! O saneta simplicitas! Ko bi človek ne vedel, kam ta zvita lesica s taco meri; namreč, da bi še edini poslanec, kateri je do sedaj zastopal 120.000 Slovencev ne sedel več v deželnem zboru, da bi se potem bahali, kako čisto(?) nemška je Koroška(?), da še Slovenci niti enega poslanca v zbornici nimajo, da niso politično zreli in imenovali bi nas vse, precej po volitvi „windische Bauernbengel“, kar Matschnigg kaj dobro zna.

*) Ako so že davki visoki, čemu pobira ta druhal in sili slovenskega kmeta k nemškemu „Schulvereinu“ in mu molze forinte. Pis.

Da, to je prava liberalno-nemška brezimna nesramnost, ktera povdarja, da je pred dvema leti Celovški župan cesarju rekel, „da tu prebivajo Nemci in Slovenci v miru“, v miru, ko tlačijo ubozega Slovenca, da mu niti ene slovenske šole ne dovolijo, nemške pa vrivajo in zahtevajo od njega doneske za pruski „Schulverein“. Še celó izvirno slovenskih krajevnih imen so mu nevošljivi in nadomestili bi jih radi s čisto nemškimi. Tako prezirajo Slovence in zadnjo znamenje slovenstva, krajevna imena jim hočejo ukrasti, potem pa oznanjujejo mir! Kakor čujemo, bodo tudi v letošnjem zboru po sklepu „nemškega društva“ obravnavali, da naj se v prihodnje krajevni imenik tudi s slovenskimi (izvirnimi) izrazi več ne tiska, ampak le v odrešilni nemščini. Čemu tedaj je treba slovenskega poziva v nemško-liberalnem časopisu: „Koroškim pavrom!!!“ Ali ne presega ta zlobnost vsih mej?

Kako se moti to abotno človeče; ako misli, da bodo Slovenci prihodnje volitve kar od strani gledali, ali samo v enem okraju kandidirali! Letos hočemo poskusiti in tudi delovati, kar naše moči pripuščajo v pet okrajih, in ravno sedaj kličemo vse slovenske rodoljube na delo! Ko se že po vseh slovenskih pokrajinah naša narodna stvar tako lepo razvija: po Kranjskem, Štajarskem, da celó tudi do sedaj tužna Istra je tako krepko in možato na noge stopila, ter tako sijajno pri zadnjih volitvah v deželni zbor zmagala, hočemo mar le koroški Slovenci vnemarno roke križem držati ter gledati, kako se vas za vasjo, okraj za okrajom od slovenskega debela odcepi ter nemškemu hrastu prilepi? Ne! grdo in greh bi bilo. Vsak Slovenec tedaj, bodi si priprosti ali učen naj se sedaj žrtvuje ter neumorno dela kolikor mu je mogoče za prospeh naše skupne mile domovine; posebno pa častita duhovščina, kot edina na Koroškem živeča slovenska inteligenca. Ne smemo se strašiti nikake žrtve, ktero prinesemo na žrtvenik mile skupne domovine! V vaših rokah je delovanje in izid prihodnjih volitev na Koroškem. Naprej zastava Slave! Vse za vero, dom in cesarja; smrt strupenemu liberalizmu! —r.

Nedelja.

(Konec.)

Za ljudski blagor je dandanes vse vneto, čudo goleme in marsikter teh vnetih(?) ljudomilov delavec še nedeljskega počitka ne privošči, le pomislimo na debate o praznovanju nedelj v letošnjem zasedanju državnega zbora na Dunaji, kaj so vse govorili in dokazovali, koliko bi bilo na škodo avstriskemu obrtu, ako bi se v nedeljo delo opustilo.

A vse gmotne koristi so primeroma male mimo dušnih, in telesen počitek je le pripomoček k dušnemu počitku. Ako hoče človek vsaj za nekaj časa veseliti se svojega namena za uni svet, treba je, da se za nekaj časa oprosti skrbi za delo. Tako sta v temni zvezi zapoved počitka z zapovedjo posvečevanja, oboje napravlja še le celoto. To so dobro spoznali prvi krščanski cesarji, ker so posvečevanje praznikov zapovedali in ukazali, da imajo ob nedeljah prenehati vse sodnijske obravnave in vsako delo obrtnikov. Kar so ti ukazali, je bilo pozneje večkrat obnovljeno in poostreno. Dandanes je poleg Angleške še druga dežela, ki bi lahko bila v izgled marsikteri kar se tiče vestnega posvečevanja nedelj. In to je Amerika. Tam preneha ta dan ves obrt, vsa kupčija, vsa državna služba. Se vé, da je puritanska strogost protestantovski nedelji vtisnila poseben pečat, in je v marsikterih točkah prestopila pravo mejo, a zmirom ostane resnica, da je nedeljska postava zeló važna za družbino korist. V Ameriki je nedeljski počitek za vsega človeka, za njega dušo in telo, in pri ljudstvu toliko delavnemu je res važno, da božja zapoved preoblada za nekaj časa nad gmotno koristjo, da ljudstvo skrbi le za zveličanje svoje duše.

Človek ne živi le o kruhu, marveč ima skrbeti tudi za neumerjočo dušo. Ako ima premožni, ki ni navezan na vsakdanje delo, toliko časa da ga nekaj med tednom obrne za neumerjočo dušo, kedaj bode pa delavec to storil, ki ima tudi neumerjočo dušo, ako bi nedelje ne bilo. To je posebno treba povdarjati v našem gmotnem stoletju, ki v nemar pušča

LISTEK.

Severno-iztočna morska potovanja skozi severno ledeno morje s posebnim obzirom na Nordenskjöldovo l. 1878—79.

(Spisal prof. I. Steklasa.)

(Dalje in konec.)

Cim je bilo nadvladano nezaupanje proti nadošlim potnikom, izkazali so se urodjenici prijazni, pristopni in pošteni, vendar se njihova nagnjenost k prosjačenju in prevelika sebičnost v trgovini ni mogla skriti. Poglavitice prebivalci niso imeli, ter je v tem pogledu vladala med njimi popolna enakost; to je bilo opaziti tudi v obitelji, kjer žena ni bila podložna nego pri odgojenju otrok, enaka prava z možem imela. O veri se je dalo samo toliko zvediti: vladalo je tamno paganstvo in praznoverje.

Tudi tukaj so našli potniki grob, kamor je bilo truplo brez vsake obrane položeno. Poleg trupla je ležalo tudi raznovrstnega orodja, obleke, orožja ter čudnih iz lesa izrezanih živalskih podob. Te poslednje morajo imeti kako veliko verozakonsko važnost; kajti našle so se enake po vseh šotorijah postavljene, ter

potnikom ni bilo mogoče dobiti jih, čeravno se jim je zá-nje mnogo in različnih zamamljivih stvari dajalo.

Ob severo-zapadni obali amerikanski proliga se topla morska struja, ki provzročuje v teh krajih mnogo blaže podneblje, nego je na bližnji azijski obali. Dočim se ne najde na čukočkem poluotoku skoraj nič šume, nahaja se že nekoliko kilometrov od obale pri port Clarence vatel visoko grmovje in precej za prvimi visočinami od obale prave goste šume, kakor se tukaj sploh opaža prav bujna in različna rast.

26. julija popoldne ob 3. uri odpluje „Vega“ pri krasnem vremenu in ugodnem vetru proti Senjavinski cesti, ki jugozapadno od iztočnega rta Čukčki poluotok o nekih večih otokov deli, ter se usidri 28. julija v ustju konijamskega zatona, ali je moralo to mesto zopet zapustiti zaradi velikega premikanja ledu, ki je pretil „Vego“ proti obali stisniti, ter si poiskati sigurno pristanišče. Nekolikokrati je sem in tje brodila, dokler se ni vstavila pri otoku sv. Lovrenca, ali kakor ga Čukeci zovejo „Engne“. Ta otok je največji v tem delu morja med beringovo cesto in aleutskimi otoci; on se broji, čeravno leži bliže Aziji nego Ameriki, vendar k poslednjemu delu sveta, vsaj je bil istodobno z Aljaško od Ruske severno-amerikan-

skim zedinjenim državam prodan in odstopljen. Tukaj stanuje nekoliko rodovin Eskimosov, ki so po mnogostrokem občenju s svojimi azijskimi sosedi in navade in deloma celo jezik Čukecev poprijeli.

Čuden je bil način, kako so nosili moške svoje črne, žimi podobne lase, ktere so si odstrigli do malega venca okoli glave, a drugač so hodili gologlavi okoli. Žene pa so si pletle svoje lase v dolge kite, ktere so kinčale z biseri in pisanim steklom; drugač pa so bili žene in možki dobro izraženi ter so prve posebno dobro izgledale, ali so prosjačile do brez-krajne bezstidnosti.

Prebivalci so bili razpeli zdaj svoje letne šotorje, ki so bili narejeni od kož morskoga psa, med tem pa so svoje zimske stanove zračili in redili, kajti zdaj je sijalo solnce tudi v te podzemne luknje. Le te so bile pokrite z nekim svodom od ribjih kosti, šuška in pasjih kož. Tudi tukaj je bilo rastlinstvo prav bujno in otok je bliščal v sjaju raznovrstnih cvetlic, ktere so prebivalci marljivo spravljali zá-se in za živino.

Ker tukaj ni bilo luke, pa je „Vega“ vsled tega morala na popolno odprtem in nevarnem ladišču usidrena ostati, silil je poročnik Palander, da se ta drugač za preiskovalce zanimiva okolica čim prej za-

vse duševno. Po večih mestih je veliko tovarov, lahko tam postane delavec surov in samopašen, pozabi vse svoje človečanske dostojnosti. A tudi delavec mora imeti priliko, da spozna, kaj je njegov namen na tem svetu, isto tako namreč, kakor potrebuje vsakdanjega kruha, tako potrebuje tudi spoznanja večnih resnic, ki so hrana njegovemu duhu, potreba mu je, da spozna nagibe in opominovanja, kako naj boče krščansko pravičen, kako naj vzgoja sebe in svoje otroke, kako naj kroti in brzda strasti, ako noče da divja zver — hude strasti, ugonobe njega, obitelj in vso človeško družbo.

Vendar naš vek, ko oznanjuje osvobojenje mesa od božje zapovedi, ko hoče odpraviti vse cerkveno življenje, ne spoznava vzvišenega pomena, ki ga ima praznovanje nedelj. Naš čas dela na to, ljudi potisniti v revščino in jedinstvo, a pripraviti jih tudi ob vero.

Mnogoterim je nedelja le v to, da se znebé vsakotredenskih opravil in čas obrnejo v čutno razveselebanje, saj vidimo v sramoto krščanskemu praznovanju nedelj, da se predpustne veselice napravljajo sedaj navadno ob sobotah, da imajo ob nedeljah priliko se prespati in počiti. Kje pa je potem služba božja? Tu bi bilo pač marsikaj omeniti. Vse mogoče in nemogoče zabave napravljajo se navadno ob nedeljah in zapovedanih praznikih, na ogalih nabiti plakati in železnice vabijo ljudi po znižani ceni na izgrede — na božjo pot, saj je nedelja — e kaj še! na zabavo in razveselovanje. Kako pa je z božjo službo ob takih prilikah, o tem navadno plakati nič ne povedo. Ako primerjamo število teh, ki iščejo ob nedeljah zabave ali onih, ki dohajajo k službi božji, bomo tu in tam zelo iznenađeni. Kjer se nedelja ne praznuje, nastopi mlačnost, nevednost v najpotrebnejših resnicah, in nasledek temu je spridenje uravi, kar je toliko slabejše, ker nastaja iz civilizacije, a ne zaradi pomanjkanja poudka.

Sicer kar se tiče razvedrenja, katoliška cerkev ni tako tesnosrčna, da bi ob nedeljah in praznikih prepovedovala vsako razvedrenje.

V zedinjenih državah v Ameriki je bila menda v mestu Bostonu svetovna razstava. Prašanje je nastalo, ali ima razstava biti odprta tudi ob nedeljah. Se ve, da v Evropi bi nihče tega ne vprašal, ali v Ameriki praznujejo nedeljo tako, da preneha tudi promet. Deželne oblasti niso bile edine v tej stvari, prašali so zastopovalce, oziroma prednike raznih veroizpovedanj. Angličani so zahtevali, naj bode razstava zatvorjena ob nedeljah, a katoliki oziroma škofje so se izrekli, da ni zoper praznovanje nedelj, ako človek, ki opravi ob nedeljah svoje verske dolžnosti popoludne išče razvedrila in zabave, se ve, da poštenim potom. — Tako je, ali dopuščena in postranska stvar ne sme postati glavna, kakor je pri vseh nedeljskih izgredivih, ko se svet za vse bolj zanimiva, kakor za praznovanje nedelj. Resnica ostane, kar se odteguje veri, jemlje se naravnemu življenju, ako se to odpravi iz človeške družbe, potem opešajo ljudstva in človeška družba začne hirati, kajti razjeda jo počasni strup.

Ako imamo pa posebni dan, posvečen počitku povzdigovanju duha k Bogu, je pretkano vse življenje človekovo z nebeško častjo. Menja se veselje in žalost, delo in počitek, skrb za posvetno in povzdigovanje do vzvišenega; človeku ostane še časa, da

premišljuje, čemu je na svetu, kako je njegovo dejanje in nehanje, da si trdno naprej vzame vravnati svoje življenje po božjih zapovedih in hrepeni spoznati Boga in njegovo sveto voljo.

Tako je nedelja ne le dan v počitek, temuč tudi v naravno zboljšanje človeku, je toraj pravi vir življenja človeški družbi.

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. junija.

Notranje dežele.

V *Gradci* pričela se je porotna obravnava proti 23 anarhistom, med katerimi se žalibog tudi več zapeljanih domačinov nahaja. Ti zaslepljenci so: Miha in Gustav Kappauf, Janez Krajner, Franc Kleiner, Franc Kabelka, Anton Schrank, Rudolf in Alojzij Hartel, Filip Šlek, Josip Schneider, Miha Ledenig, Josip Schenker, Matija Streit, Franc Rothenbauer, Franc Stremitzer, Mihael Kovač, Janez Huber, Karl Hubmayer, Anton Riedl, Aleksander Kehl, Ferdinand Gabrijel, Franc Lindner in Nikolaj Podboj. Toženi so, da so nabirali denar za nakup orožja, streljiva in rovarskih tiskovin, da so nabirali nove člane za svoje društvo, da so razširjali tiskovine, katerih namen je, napraviti splošen upor med delavci, so se toraj vdeležili dejanj, ki so namenjena na prekuc obstoječe vlade in na naravno splošno vstaje ali pa državljanske vojske. Obravnava trajala bo kakih deset dni. Pričela se je 11. t. m.

Prvikrat v svojem življenju zbrala se je mala, toda slavna *naša mornarica*, ktero je ranjki admiral Tegetthoff odličil z nevenljivim vencem lavorike v pomorski bitki pri Visu leta 1866, ko ji je skoraj desetkrat večja in stokrat silnejša moč laška nasproti plavala, na veliki pomorski manever. Podvzetje Tegetthoffovo bilo je tedaj več, kakor tvegano, bilo je že jako predrzno, kajti z malo svotico nad vse krepkih in navdušenih pomorščakov in učenih oficirjev in z neznatnim številom večinoma lesenih vojnih parnikov, ktere je s težkimi verigami oklopil in to le zaradi tega, da je vojakom pogum pomnožil, upal si je slavni admiral Tegetthoff nasproti silnemu sovražniku, ki je v železo in jeklo zakovan proti njemu plaval. Kaj se je potem zgodilo, je znano. Mali David premagal je velikana Golijata! Avstrijsko leseno brodovje je deloma potopilo, deloma pa v beg zapodilo mogočno laško z oklopjem obdano brodovje. Od tedaj so se naši pomorščaki še z večjo marljivostjo vadili v pomorski službi in spretnosti, letos pa so se po neumornem prizadevanju pomorskega zapovednika viceadmirala Sternecka združili v dve pomorski diviziji. To je prva velika vaja naše mornarice, ki je v njeni jako nežni mladosti svoj krvavi krst pri Visu prejela z lovorovim vencem. Trčilo je pa skupaj več ko 3000 mož, ki imajo blizu 70 težkih in 50 lahkih pomorskih topov. Potrebovali bodo danes ali jutri svestno vse, česar se bodo sedaj navadili. Otok Vis Lahe še vedno v oči bode, še bolj kakor pa on pa naše Primorje, za ktere ga bomo še kak Vis doživeli. Nekaj enacega čutiti se mora tudi v pomorskih krogih, in povsod, kjer „irredento“ poznajo.

„Jaz ne verujem v Boga, ker dobro vem, da ga ni, kar vam tudi lahko dokazem! Mi socialisti, prekucuhi in anarhisti bojujemo se brez Boga za potrebno posest, pod ktero razumemo vse, kar človek potrebuje, da si ohrani život in da si okrepeva in napolnjuje duha. Mi se borimo za blagor vsakega posamičnika; borimo se proti nepotrebnemu posestvu, ktero je vzrok vsega zlega, kolikor ga je človeštvo do sedaj prestati moralo; kajti ono poniža

človeka do sužnjega.“ Tako je govoril na smrt obsojeni *anarhist Stelmacher na Dunaji* pri glavni obravnavi, pri kateri mu je šlo za življenje in smrt. Nauk, ktere ga je on in njegova družba učil in razširjal, in dela, iz njega izvirajoče, so toliko nasprotna načelom in redu, po katerih je današnja človeška družba osnovana, da je državni pravdnik dr. Pelser po vsi pravici opt na paragraf ki čuva javni red, izrekel nad Stelmacherjem strašne sicer, toda pravične besede: „Človek, ki se je vdeležil toliko zločina, kakor Stelmacher, zbrisal se je z njimi iz vrste živih — zapadel je smrti“. Kar so socialisti tajili, kakor gad noge, priznal je eden njihovih načelnikov, Stelmacher sam, da so v najtanjši in najožji zvezi z prekucuhi in anarhisti, da vsi trije delajo pod enim plaščem, da je vsem trem eden in isti smoter, namreč prevrat obstoječega reda, posilna prilastitev tujega premoženja, kar so tisti močje že dejansko dokazali; kajti oni se ravna po znanem komunističnem izreku: „Kar je tvoje, je moje; kar je pa mojega pa tebi ni nič mar!“ Se vé da, sedaj še jako modro o drugem delu izreka molčé, kakor hitro bi se jim pa posrečilo, prvemu veljavo pridobiti, jeli bi tudi drugemu do svojih pravic pomagati.

Kompromis napravil je na *Moravskem* Chlumetzky med srednjo stranko veliko-posestnikov in med fakijsno opozicijo, drugače levčarji. Da se je ta, nikakor ne časten kompromis, dovršil, zadene povsem krivda edino le vlado samo, ker se ona ni kar nič brigala, če tudi ima velik vpliv ravno na srednjo stranko v ondašnjem velikem posestvu. Ko bi bila vlada le nekoliko svoje dolžnosti storila, postal bi bil sedaj sklenjen kompromis med srednjo stranko v velikem posestvu in med levčarji nemogoč, pač pa bi se bili lahko sporazumeli s konservativno skupino v Moravskem velikoposestvu. Kdo da je goljufan, ali Chlumetzki, ali srednja stranka, pokazala bo bodočnost. Za danes se nam le toliko zdi potrebno opomniti, da se srednja stranka od zagrizenca kakor je Chlumetzki, nima prav nič dobrega in za narodnost vspešnega nadjati. Ali ve kdo za sejo, da bi Chlumetzki ne bil vedno na strani najhujših sovražnikov slovanskih stal? Kako je le mogoče toraj kaj dobrega pričakovati? Konservativci so pravi prijatelji Slovanov; to so dokazali letos, to so dokazali tudi že prejšnje leta in na te bi se bili Moravani opreti morali!

Pretegov na *Ogerskem* zaradi volitev ni konca ne kraja, če tudi je vlada že večkrat svojim oblastnikom in magistratnim uradnikom pisala in zapovedala, da naj strogo na to pazijo, da se pretepi kolikor mogoče zabranijo. Kakor pa najnovejša poročila kažejo, so se pretegov že toliko navadili, da se jim že dolgočasni zdé in so si novo, zdajnejšo zabavo izumili, da bi svojim nasprotnikom tim bolje do živega prišli — jeli so si namreč požigati! Tako nad vse pojme vandalično postopanje in strahovanje javi se iz komitatov Eisenburg, Dunavecse in Tass. Po celi deželi svetijo vojaki z nasajenimi bodali pri volitvah in še vse skupaj nič ne izdâ!

Vnanje države.

Rusija se je ponudila, da s pomočjo *Avstro-Ogerske* silno napete strune med *Srbijo* in *Bolgarsko* odvijé, toda Srbija mora popred oestro pisanje, ki ga je v Sofijo poslala, na ktero Bolgarija ni hotela odgovoriti, v prijaznejšem slogu še enkrat spisati, kakor je v navadi med prijateljskimi državami. S tem korakom je Rusija Avstriji nekako vrhovno pokroviteljstvo nad Srbijo pripoznala in je med našo in srbsko državo obstoječe prijateljstvo odobrila. Srbskim ščuvanjem in radikalcem to sicer ne bo po volji in bodo po svojih kotih tudi še dalje proti Avstriji ščuvali in zabavljali, toda ne moremo jim pomagati. Ko bode priprosti srbski narod sprevidel, da Rus sam prijateljske razmere med obema podonavskima državama (Avstrijo in Srbijo) spoštaje,

pusti, ter je zatoraj „Vega“ 2. avgusta odpotovala proti beringovemu otoku kot svojemu najbližjemu cilju, kjer se je 14. avgusta v prav neugodnem vremenu usidrla. Ta otok je ruski ter spada tako k Aziji, akopram je amerikansko lovsko društvo pravico lova na njem zadobilo ter ga še zdaj vrši. To društvo vzdržuje tukaj precej živahno trgovinsko postajo, ktera preskrbljuje tukaj živečim prebivalcom (jih je do 300) hrano, pa dobiva zato kožuhovino, posebno od morskih psov, morske mačke in morskih medvedov. Koliko se tukaj teh živali nahaja, morem razpoznati, ako pomislimo, da se jih vsako leto od 50.000 do 100.000 glav pobije na tem in na sosednih bakrenih otocih.

Za ruske oblasti in za zastopnike tega trgovinskega društva so bile tukaj iztesane lesene hiše po evropskem okusu, pa so tudi urodjenici začeli svoje hiše tako delati, povsod se je opazilo pri njih neko hrepenenje za naobrazbo. Tako se je nahajala tukaj grško-katoliška cerkev in prav dobro urejena šola za aleutske otroke, ki so prav radi hodili učiti se.

Na tem otoku je glasoviti mornar, po katerem se je ta morska cesta Beringova nazvala, 19. decembra l. 1741 svoje na odkritjih tako bogato življenje

sklenil, kmalu potem, ko se je njegova ladja na pečinah tega otoka razbila. Takrat ni bilo na tem otoku nobenega prebivalca, marveč so gospodarile tukaj požrešne lisice ter so vabile k naselitvi; lovci so potem tudi zares pojavili se ter to žival tako iztrebili, da jo je zdaj prav težko najti. Ravno tako je izginila tudi zaradi svoje kože glasovita morska vidra ter najčudnovatejša živina vseh tukaj živečih živali morska krava (Rhytina Stelleri). Po popisu Stellerovem, ki je prišel z Beringom v te kraje pa še eno leto po njegovi smrti tukaj ostal, je bila ta živina orijaška ter težka 500 centov, imela je debelo, veliko glavo, ki je bila zvezana z ostalim debelim truplom, ki je proti zadnjemu koncu bil tanjši; razun tega je imela spredaj dve kratki nogi, med katerimi je viselo debelo vime. Nördenskjöld se je za to zdaj skoraj že bajoslovno nazvano žival tako zanimal, da je po izpitivanju najstarejših prebivalcev precej točne vesti o nji zbral, ter se mu celo posrečilo, da je z njihovo pomočjo neke še precej dobro vzčuvane dele okostnice našel.

Edino večja, tukaj se še nahajajoča žival je morski medved (Otaria ursina), a da se je še do zdaj vzdržal, ima se pripisati neki ruski vladini naredbi,

po kateri se on neko dobo leta ne sme preganjati, a drugač samo naznačen broj vloviti dozvoljuje. Pri nekem izletu za opažanje te živali, jih je videl Nördenskjöld do 200.000 na enem kupu. To je bil prav čuden prizor na obali, kjer je ta žival zbrana ležala.

19. avgusta je zapustila „Vega“ Beringov otok ter je brodira po najbližjem potu naravnost v Jokohamo.

25. avgusta, ko se je nahajala pod 46° severne širine in 156° istočne dolžine, začela je temperatura morske vode tako hitro rasti, da je imela 28. avgusta pod 40° širine in 147° 41' dolžine že 23° 4' topline na površini, iz česa se je razvidelo, da so prispeli popotniki že v morsko strujo tihega oceana, kurioso imenovano. Vročina je bila vkljub jakim vetrovom in dežju posebno huda.

31. avgusta je morala „Vega“ pretrpeti še prav hud vihar, vendar se je nekako srečno brez posebne škode rešila.

2. septembra se je usidrla v Jokohami, svečano pozdravljena od vseh zastav tamkaj usidrenih ladij različnih narodov. Cela posadka je bila zdrava in dobre volje, „Vega“ sama v dobrem stanju, čeravno

ogrelo se mu bo tudi sedaj za Avstrijo in njene prebivalce še mrzlo srce in prišel nam bo s zaupanjem nasproti. Kajti obstoječe prijateljstvo med našo in srbsko državo je v resnici sedaj le med obema vladama in pa vladno t. j. srbsko naprednjaško stranko in nami. Priprosti narod nas še ne mara, kar ga radikalcji šuntajo.

Ob rusko-poljski meji prijeli so tri *anarhiste*. Na colnem uradu je bila prtljaga enega izvanredno težka. Financarji so jo zaradi tega prav natančno preiskali in so našli dvojnato dno, kjer je bilo mnogo razstrelnine in anarhističnih tiskovin skranjenih. Anarhistov eden videti, da so izdani, potegne revolver in hoče na orožnika vstreliti; na veliko srečo mu je pa ta revolver iz roke izbil. Vse tri so zaprli.

Nemški državni zbor je pretresal Windhorstov predlog, da naj se prekliče postava, vsled ktere so se do sedaj po nemškem duhovniki v ječe gonili, ako se je kateri predrznil brez vladnega dovoljenja svete zakramente deliti. Tudi bolnikom niso smeli podeljevati poslednje tolažbe na neznano pot v večnost, ako niso hoteli zapasti kazni. Predlog se je sprejel v prvem in drugem branji. Pri glasovanju po imenih sprejela sta se oba prva paragrafa. Kaj bo vlada na to rekla, ni znano; do sedaj še ni zinila.

Liberalno ministerstvo Frère-Orban v *Belgiji* bori se s smrtjo; dedič mu je konservativec in dober katolik Malou. Tako tepeni liberalci pri volitvah v moralnem oziru niso bili še nikjer, kakor ravno sedaj v deželi, kjer imajo framasoni svoje poglavitno gnjezdo. Konservativcev bo v novi kamori 85, liberalcev še 53 ostane. Ta poraz mora liberalce tim bolj skeleti, ker je preosnovana volilna postava, po kateri se je sedaj-le volilo njihovo delo. Sploh se jim je pa ravno tako zgodilo, kakor nam tistega leta, ko so nam nemčurji v deželni zbor ušli; mi smo se med saboj preganjali, nemčurji so pa pritiskali in so nam mandate pobrali spred nosa. Belgijski liberalci so se tudi med saboj sprli in so mladiči lastne kandidate nastavili. Vsled tega so se v liberalnem taboru glasovi cepiti jeli in konservativci so zmagali.

Izvirni dopisi.

Iz Lavantinske škofije, 14. junija. (Dve novi knjigi), ki se obe pečate s cerkveno zgodovino Lavantinske škofije, ste skoro ob enem na svetlo izšle. Prvi je naslov: „Das Karthäuser-Kloster Seiz“ von Dr. Jakob Max Stepischneegg, Fürstbischof von Lavant. Mit 2 Abbildungen. Marburg 1884. Im Selbstverlage des Verfassers. Druck von Johann Leon. Vel. 8° str. 100. Cena 80 kr. Podobi kajete slavni Zajckloster, kakoršni je bil v 17. stoletji in kakoršni je zdaj v razvalinah. Knjiga pa pripoveduje po vesti samostanskih pisarjev zgodovino Zajcklostra od njegovega početka do konca (1151 do 1782.) — Druga knjiga je nadaljevanje obširnega Orožnovega dela: Das Bisthum und die Diocese Lavant V. del z naslovom: Das Dekanat Schallthal. Von Ignaz Orožen, Lavanter Domkapitular. 1884. Im Selbstverlage des Verfassers. Buchdruckerei Styria in Graz. 8° str. 564. Cena 1 gold. 75 kr. V tej knjigi je spet nabrano mnogo tvarine za zgodovino župnij Škalske dekanije po enakem načinu, kakor v prejšnjih zvezkih za dekanije Maribor na levem in desnem pobreežju, Celje, Dravsko polje, Braslovče, Zarenina, Sv. Lenart v slovenskih Goricah, Mahren-

berg, Gornji grad in Laško. Tako imamo skoro že za polovico škofije nabrane zgodovinske tvarine, iz ktere se dá z majhnim trudom sestaviti za dotične župnije zgodovina za prosto ljudstvo, kakoršno je začel za Ljubljansko škofijo pisati č. g. A. Koblar. Ker vemo, da č. g. pisatelj za nabiranje in kritično sestavljanje najdene tvarine komaj potrebnega časa najdejo, želeli bi, da bi se kdo drugi, ki ima za to veselje, lotil koristnega in lepega dela, da bi iz nabrane zgodovinske tvarine sestavil za razne župnije zgodovino za prosto ljudstvo v slovenskem jeziku. Najlože bi brez dvoma to izvršili dušni pastirji na dotičnih župnijah, ki poznajo ob enem vse topografične razmere in bi še semtertje tudi kakšno zgodovinsko drobtino mogli popraviti ali dostaviti. Bog daj, da bi preč. g. kanonik zamogli še zanaprej v tej obcnokoristni in njim priljubljeni stroki tako vspešno delovati, kakor do zdaj.

Domače novice.

(Procesije presv. Reš. Telesa) so se vršile včeraj v trnovski, v št. Jakopski in v frančiškanski fari pri jako lepem vremenu. Zlasti frančiškanske procesije se je vdeležilo mnogo občinstva, kar priča, da v Ljubljani biva Slovensko ljudstvo, ki se ne sramuje očitno pričati svoje vere. — Na Dunajski cesti smo sicer mešali blato, ktere niso postrgali zaradi neprestanega deževja. Vdeleženci procesije, posebno precejšnje število praznično belo oblečenih malih deklic, ki so pred sv. Reš. Telesom svetile, so težko gazile po blatu in si umazale obleko, pa so se tem bolj radovali lepega vremena in veselja, da so se lahko vdeležili procesije. — Tudi je nas zelo razveselilo, ko smo vidili veliko Slovenk v pečah. Pred nekaj časom že ni bilo nobene videti; le želimo, da bi se ta lepa narodna noša med Slovenci spet povrnila.

Procesija v mestni fari pri sv. Jakobu vršila se je v najlepšem redu pri obilni vdeležitvi vernikov iz vseh stanov, vsake starosti in obojega spola. Videli smo ondi od nedolžne nežne mladine, dekčkov in deklic, do sivih očetov, ki so z rožnim vencem v roki pobožno šetali za križem svoje soseske ali svojega društva. Videti je bilo tudi kakih 25 belih peč, ktere so se od eta do leta bolj umikale ptujim svilastim robcem in drugim spakarijam, ki mnogo denarja veljajo, so pa malo vredne in grši kot lepši kinč! Tudi ulice, kodar je procesija šla, so bile jako lepo okinčane ter vsa okna razsvetljena. Ljubljana je še katoliška, naj tudi liberalizem svoje burke uganja, vere Slovincem še ni vničil. Kaj pak, da se je semtertje tudi zadržal, kakor bi se ne bil smel, a kaj se hoče — vrag mora za mnogo svojega truda tudi nekaj gnjilega sadu za plačo imeti.

(Trnovska procesija.) Kdor se je ni vdeležil, mu mora res žal biti. Tako krasne, kot ravno ta, jo nima Ljubljana. So vse druge tudi veličastne, a povsod je več gledalcev, kot pobožnih. V Trnovem je pa ravno narobe. Tam se vidi, da pravi Slovenec ni posvetež. Ob 4 zjutraj je bila sv. maša, ob 5 pa se je pričela procesija med gromovitim pokom možnarjev. Za najsvetejšim bilo je mestno starešinstvo z gospodom županom na čelu, mnogo mestnih

in deželnih gospodov uradnikov. Pred nehom šlo je 30 lepo belo opravljenih deklic, kot zadnje v procesiji pa mnogo nad sto žen in deklet z gorečimi svečami. Ulice, po kterih se je pomikal lepi spreved, bile so jako okusno ozaljšane s slovenskimi in cesarskimi zastavami. A to niso bile navadne zastavice, kterih bi domač fant lahko pet za klobuk pripel; to so bile poštene zastave in Slovenci smo tudi pri ti cerkveni slovesnosti pokazali očitno naše geslo: Vse za vero, dom, cesarja.

(Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.) Č. g. Fr. Ferk je postal župnik pri sv. Marjeti na Pesnici; č. g. Matija Kertna je prezentiran za župnijo v Rečici; č. g. J. Kunce pride za prvega kaplana k sv. Petru pri Mariboru.

(Ponarejeno vino.) Na našo, žalibog, da le prepotrebno opazko od sobote, zdi se nam potrebno še toliko dostaviti, da omenjena gostilnica ni, kot nekteri menijo, pri g. O. ali „Johannesbirtu“. Pri g. O. se toči v resnici izvrstna kapljica, a ne sodrga, kot tam zadaj. To v popravo zadnje notice, da se komu ne zgodi krivica.

(Frank in sinovi), ta dobroznana firma za kavo, razposlala je te dni vsem gospem mestnih davkoplačevalcev za reklamo zavitke svojih fabrikatov, vse lepo zadelano in frankirano z markami po 10 soldov. Pri tej priložnosti omenimo tudi jako smešnih prizorov, da so bili nekteri zavitki adresovani na gospo nekterih gospodov, ki jih nimajo, ker so se jim vsled svojega poklica prostovoljno odpovedali. Pošiljatev je konkurenca Tschinkelnovi tovarni.

(Tatu) prijeli so pred par dnevi v tukajšni podkovski šoli v osobi učenca J. W. iz Novega mesta doma, ki se je prišel semkaj učiti podkovstva. Nesrečni lahkomišljeni človek vzel je svojemu pomočniku novo obleko, ktero je v mrvo zakopal; svojemu tovarišu izmaknil je uro in svojemu gospodu pa brizgalnico za klistiro. Uro in brizgalnico nesel je spravil k svojim sorodovincem. Pri kosilu so ga dobili, ker se je deček zagovoril hoteč tatvino na dva druga tovariša zvrniti, rekoč: „Kaj pa me tako grdo gledate, saj nisem jaz vzel temveč ona dva.“ Na to so šli pod streho preiskavat, kjer so ukradeno obleko v mervi zakopano dobili. Po dobljeni obleki se pe-ljejo še k sorodnikom, kjer se je tudi ura in brizgalnica našla. Sorodniki menda niso znali, da so reči ukradene bile.

(Žito) okoli Ljubljane zdaj še prav dobro kaže. Bog nam daj le potrebnega lepega vremena ter nas obvaruj hude ure in toče. Pri tej priliki moramo tudi še željo izreči: Bog nas varuj tudi surovih in škodoželjnih ljudi, ki po žitu hodijo ter mnogo škode učinijo. Res sramota je, da v Ljubljanski okolici po njivah toliko lepega žita potlačijo. Je li to mestna omika? Na kmetih ne vidiš kaj tacega.

Razne reči.

— Kaj so prostozidarji? Zadnji čas se mnogokrat čujejo imena „prostozidar“, „framason“, „frajmavrer“, posebno odkar so sv. Oče izdali slovečo encikliko zoper nje. Ta imena pomenijo eno in isto in zaznamujejo ude skrivne družbe, ktere namen je vničiti katoliško Cerkev in vse krščanstvo.

so jo morali zaradi dolge vožnje malo na nekih mestih popraviti.

Dokler je Nordenskjöld s svojo družino na „Vegi“ zamrznjen popolnoma brez skrbi pričakoval toplega vremena, da bode dalje odplul, kakor se je tudi res zgodilo, zanimali so se v Evropi vsi znanstveni krogi zanj in za njegovo sudbino. Med vsemi možmi pa se je v tem pogledu posebno izkazal bogati ruski trgovec Sibirijakov, ki je podpiral dejanski to podvzetje. Osvedočen, da je že mnogo takih podvzetnih ljudi radi nedostatne pomoči poginilo, dal je prirediti na svoje stroške lep parobrod, ktere niso krstili na spomin znamenitemu mornarju „Nordenskjöld“. Zadača temu parobrodu je bila, da pride v pomoč Nordenskjöldu in njegovim ljudem, ki so ostali čez zimo v Beringovem morju. S tem parobrodom so se podali na pot kot poslanec cesarskega ruskega geografičnega društva mladi botanik prof. A. V. Grigorjev ter od Bremenskega geografičnega društva Lipski meteorolog baron Daukelmann. Zajedno je poslal Sibirijakov tudi po suhem pomoči, namreč dve ekspediciji po saneh: eno iz Nižnega Kolimska, drugo pa od ustja Anadira, ki je imela zajedno nalog, vsaki najmanj zaton na čukockej obali preiskati. Na

ta način je hotel Sibirijakov dokazati Nordenskjöldu, da se je nanj mislilo, in da ne bi hoteli njegove ekspedicije brez pomoči njenej sudbini prepustiti. Na vso srečo Nordenskjöld ni potreboval pomoči, kajti parobrod Sibirijakov mu je ne bi bil mogel prinesiti. Parobrod „Nordenskjöld“ se je podal pod vodstvom kapitana Sengstackea skozi suezki kanal v indijsko morje in od tukaj v tihi ocean proti Japanu, ali se mu je tukaj dogodila nesreča, kajti na iztočni obali otoka Jezo nedaleč od nemoroskega zatona se je raztrusnil. Mornarji in druge osebe so bile vse rešene in tudi ladija ni posebno poškodovana, vendar pa je morala obustaviti za nekaj časa svojo vožnjo do ustja Lene.

Med tem pa je Nordenskjöld prispel srečno, kakor smo čuli v Japan, od koder je nastopil svoj pot v Evropo skoz suezki kanal. V Neapolu bil je posebno svečano sprejet, pa tudi po drugih evropskih lukah ni manjkalo lepih sprejemov in pozdravov, a najlepše pa so ga sprejeli v Švedski, kjer je kralj vse mornarje nadaril, a za Nordenskjöldu pa opredelil, da se mu ima za njegove znamenite zasluge doživotno izplačati iz državne blagajne letna plača od 4000 švedskih kron.

Je-li se ima pa človeštvo razun velike znanstvene važnosti od tega podvzetja kaj v gmotnem pogledu nadjati? Na to odgovarja sam prof. Nordenskjöld sledeče:

1. Morski pot iz atlantskega oceana do tihega morja ob severni obali Sibirije se dá v nekih tednih dokončati z dobro urejenim parobrodom in izurjenimi mornarji, ali ta pot bi bil težko dejanske važnosti za trgovino, kolikor se dajo klimatični odnošaji v sibirskem morju zdaj poznati.

2. Že zdaj se more trditi, da ni nobenih zaprek morski zvezi med Obom-Jenisejem in Evropo.

3. Bržkone bi se dal tudi morski pot med Jenisejem in Leno ter Evropo za trgovino upotrebiti; vendar pa bi se mogel pot med Evropo in Leno težko v enem letu dovršiti.

4. Potrebna so neprestana preiskovanja, da bi se moglo odločiti, je li mogoča trgovinska zveza med Leno in tihim oceanom. Skušnja, ktero smo unkrat doživeli, kaže, da se morejo po tem potu iz tihega oceana v porečje Lene voziti na parobrodih različni predmeti, ki se ne dadó lahko ali varno po saneh semkaj pošiljati.

Da je to res njihov namen priobčimo odlomek programa (delovalnega načrta), kterega so sestavili sami prostozidarji na svojem obnem zboru dne 19. junija 1879. Ta program je priobčil Grenobeljski škof v svojem delu „Le secret de la Franc Maçonnerie“ in se glasi: „Kaj je treba storiti na Francoskem in na severju: z vsemi sredstvi je treba delati na to, da se krščanstvo vniči, posebno katoliška cerkev, katero moramo zatirati z vedno novimi postavami zoper duhovnike. V osmih letih bomo vzgojili s pomočjo svetnih brezvernih učiteljev nov brezveren rod. Ta rod bo naša vojska, katero bo mogoče poslati po celi Evropi. — Glavno pozornost moramo pa obračati na sever (Nemško), ker ondotni vladarji so najbolj na trdnem in se opirajo na silne vojskine priprave. — Vojaški duh v teh deželah se mora oslabiti. Vsako leto in povsod naj se ponavljajo napadi na vladarje. Ako ne bodo v osmih letih vsi vladarji odstranjeni, bodo pa vsaj države zmanjšane. — V Italiji se mora brž ko mogoče ustanoviti republika. Na Španjskem, kjer je ljudstvo fanatično in duhovnikov naklonjeno, je treba bolj, kakor kje drugod, podpirati napade na kralja. Vpliv, ki ga imajo duhovniki do ljudstva, je treba vničiti in duhovnike same je treba z nepoštenostmi obdolžiti. — V vsem tem je pa treba previdno postopati“. — V resnici sam satan jim je pomagal kovati ta program! Kaj se učimo iz njega? 1. Da mislijo prostozidarji krščanstvo v resnici vničiti in v ta namen preganjati duhovnike. 2. Da mislijo odstraniti vladarje in jih pomoriti. 3. Da mislijo povsod vvesti republiko. Da svoj namen dosežejo, se pa polasté najprvo šole, v kateri se potem ne sme več učiti krščanski nauk, skušajo zapeljati vojake in sramoté in preganjajo duhovnike, posebno pa menihe. Zato tako zatiranje na Francoskem, v Belgiji in Italiji! Kako potrebno je tedaj bilo, da se je oglašil sijonski čuvaj na skali svetega Petra in zaklical vladarjem in narodom: „Pazite, nevarnost je velika. Zadnji čas je, da jo odvrnete. Drugače je po vas!“ Bodo li kralji in ljudstva klic poslušali in umeli? Ne vemo; blagor če ga, gorje če ga ne!

— Koliko potrebujejo sveti Oče na leto. Nedavno so govorili časniki, da izdajo sveti Oče na leto okoli 10 milijonov. Ta številka je prevelika. Do leta 1870 so dobivali sveti Oče od svoje države za svoj dvor, za plačo kardinalov, ki so vedno neposrednje pri sveti Stolici, za svoje nuncijske pri raznih vladarskih dvorih, za uradnike kongregacij itd. 3.210.000 frankov, toraj blizo pol drugi milijon goldinarjev. Ko so pa omenjenega leta laški roparji vlomili v večno mesto, je bila papežu dežela in vsi dohodki odvzeti. Da bi pa roparska vlada veliko krivico pred svetom zakrila, je ponudila sv. Očetu letnih dohodkov 3.200.000 frankov, katerih pa ta niso hoteli sprejeti, ker niso hoteli pripoznati Viktor Emanuelove pravice nasilstva v Rimu. Ker so se pa po znanem ropu marsikteri stroški, ki so se poprej pokrili z raznimi državnimi dohodki, niso mogli popolnoma odpraviti, bili so sprejeti v civilno listino. Tako potrebuje zdaj sveta Stolica redno vsako leto okrogli znesek 5 milijonov frankov ali 2½ do 3 milijone goldinarjev. K temu je pa treba pristeti še penzijo za vse papeževe uradnike, ki niso hoteli služiti tudi pod vladno nasilnikov. Za te penzije se potrebuje na leto dva milijona frankov. Sv. Oče potrebujejo toraj na leto 7 milijonov frankov ali 4½ milijonov goldinarjev, ktere dobé po milodarjih (Petrovinar) in iz obresti od kapitala, ki je bil za pokojnega Pija naložen. Miloščine izdajo sedanji papež Leon XIII. pol milijona na leto.

— Največi diamant. V južni Afriki so našli v Krinberlški pokrajini diamant, ki je dolg 1¼ palcev, širok pa 1¼ palcev, in tehtal 302 karata. To je največi diamant, ki so ga našli v Afriki.

— Statistika zakonov. V Petrogradu pride na 155 prebivalcev en zakon, v Parizu pa na 109. Med 538.041 odraslenimi prebivalci v Petrogradu je 225.270 ljudi oženjenih, pa skupaj jih živi samo 68.000 parov; druge oženjene osebe žive ločene, tako da živi v Petrogradu 100.000 oseb zunaj zakona.

— Zlobnost ali ka-li. Judovski gostilničarji v Berlinu so jeli svojim krémam nove napise dajati. „Pri frančiškani“, „pri dominikani“, „pri avgustineu“ se imenujejo razne krème in žganjarije. Ne veliko bolje je na Francoskem in Dunaju kjer je pivarna „pri svetem Tomažu“. Tudi na vignete različnih punčov in likerov risajo izdelovalci žganja bodisi kapucine ali benediktine. Priporočanje opojnih pijač na ta način je moderno zasramovanje in smešenje cerkvenih redov in je zelo pohujljivo in nenravno. Zelo potrebno bi bilo, da bi se take reklame prepovedale. Ne moremo si kaj, da ne bi tu izrazili svoje nejevolje nad slikami, ki predstavljajo razne redovnike sedeče v samostanski kleti pri sodu vina. Take slike so brezresnične podlage, zelo pohujljive in sramotivne. Zato prosimo častite bralce, naj delujejo na to, da se takim nenravnim podobam zabrani pot v hiše. Take spake niso za krščanske hiše in so ji le v sramoto!

Poslano.

Slavni deželni odbor kranjski razpisal je l. 1880 meseca aprila konkurs slovenskim pisateljem za

dramatična dela, ktera naj bi se do konec tistega leta deželnemu odboru, oziroma dotičnemu komiteju poslala. Kakor sem čul, se je vseh skupaj 9 pisateljev oglasilo; izmed teh so menda 4 prišli s prevodi, 5 jih je pa ponudilo izvirna dela. Od tedaj teče že četrto leto proti koncu, o osodi dotičnih vlog se pa še prav nič ne vé. Ker bi rad v bodoči gledališki dobi kaj novega videl na slovenskem odru in ker je tako čudno postopanje od strani gosp. poročevalca, kteremu so se dotične igre izročile, na kvar podjetnemu duhu naših pisateljev, — kdo bo pisal, ako mora po 4 leta čakati na odlok, ali se njegovo delo sprejme ali ne — zdi se mi potrebno po tem potu slavni deželni odbor kranjski kot kompetentno mesto vprašati, kaj se je z vlogami vendar zgodilo? Naj vendar po časnikih razglasi, dotični odlok komiteja, da se bo vedelo, pri čem da smo. Vloge bodo svestno kje v kakem predalu med akti zametane ležale. Na Českem se navadno vsako leto razpisujejo natečaji pisateljem in skladateljem, ki se pa točno v teku enega leta rešijo, kar je prav in spodobno.

Prijatelj slov. Talije.

Telegrami.

Dunaj, 15. junija. Grof Grünne umrl je ob 1½10 dopoldne.

Dunaj, 16. junija. Feldzeugmeister baron Vlasits je umrl.

Pulj, 15. junija. Pomorski zapovednik viceadmiral Sterneck prijadral je semkaj na vojnem parniku „Triest“. Takoj si je dal predstaviti vse zapovednike, ki so za pomorske vaje določeni. Vaje se prično jutri. Moštvo ga je čakalo pred pomorsko vojašnico, kjer so mu bili predstavljeni tudi vsi častniki. Sterneck je rekel, da ga srčno veseli, zopet gibati se med svojo mornarico.

Budapešt, 16. junija. Do opoldne voljenih je 165 liberalcev, 48 zmernih, 56 nezavisnih, 13 antisemitov, 10 divjakov, in 10 narodnjakov.

Umrli so:

13. junija. Jakob Zaveršnik, gostač, 84 let, Karlovska cesta št. 7, Marasmus.

14. junija. Liza Smolej, gostija, 76 let, sv. Petra cesta št. 69, Marasmus.

V bolnišnici:

11. junija. Matija Murnik, delavec, 37 let, pljučni edem.
13. junija. Jera Šlemer, gostija, 67 let, oslabljenje v starosti. — Jožef Preve, gostač, 64 let, valed razširjenja srca.

Tuji.

15. junija.

Pri **Maličih**: Pokormy in Karner, trg. potovalca, z Dunaja. — Jos. pl. Schiwitzhofen, c. k. uradnik, iz Gradea. — F. Margoni, trg. potovalec, iz Feldkirchna. — Anton Salamon, s soprogo, iz Reichenberga.

Pri **Stonu**: D. Morein, trgovec, s soprogo, z Dunaja. — Julij Reinek, trgovec, z Dunaja. — Josip Müller, s soprogo in kčerjo, iz Schönlinde. — Peter Göllisch, trgovec, iz Novega Sada. — Franc Milie, s sestro, iz Hinterberga. — Ludvik Treo, c. k. poštar, iz Litije. — Franc Peve, posestnik, iz Dola. Angela Jagodie, gostiln. hči, iz Šmartna.

Pri **Tavčarjih**: J. dr. Gattnar, c. k. uradnik, s soprogo, iz Celja. — Amalija Krifka, zasebnica, iz Celovea.

Pri **Avstrijskem cesarju**: Franc Aumann, c. k. davk. uradnik, iz Krškega. — Josipina Goriček in Matilda Huber, šivilje, iz Celja. — Štefanija Pelz, kuharica, iz Celja.

Eksekutivne dražbe.

21. junija. 3. e. džb. Janez Petkovšek iz Medvedjebreda, 1866 gl. Logatec. — 3. e. džb. pos. Anton Facja iz Jakobovce, št. 16. Logatec. — Evgenija, Emilija in Julija Milavec iz Cirknice. Logatec. — 3. e. džb. pos. Janez Nagode iz Hotedršice, št. 7. Logatec. — 1. e. džb. † Jakob Puharjeva zapuščina, 700 gl. Kranj.

23. junija. 1. e. džb. Anton Mustar, iz Podgore, št. 6. Lašice. — e. džb. Anton Malečkar iz Ostrožnega brda, 4200 gl. Postojna. — 1. e. džb. pos. Anton Belovec iz Zgornje Košane, 817 gl. Postojna.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

16. junija.

Papirna renta po 100 gl.	80 gl. 40	kr
Sreberna	81	30
4% avstr. zlata renta, davka prosta	102	10
Papirna renta, davka prosta	95	70
Akcije avstr.-ogerske banke	858	—
Kreditne akcije	160 gl. 309	50
London	121	90
Srebro	—	—
Ces. cekini	5	76
Francoski napoleon.	9	66½
Nemške marke	59	50

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze sočutja med boleznijo in smrtjo preljubljenega našega očeta

Štefana Šubica,

podobarja, slikarja in hišnega posestnika, izreka najtoplejšo zahvalo

žalujoča rodbina.

V Poljanah, 11. junija 1884.

Naznanilo.

(2)

Zarad prizidanja nadstropja pri ljudski šoli v Smledniku se bode tam oddajalo **mizarsko delo** po zmanjševalni dražbi dne 22. junija popoldne ob 3. uri.

V Smledniku, dne 13. junija 1884.

Martin Krek, učitelj.

V Katoliški Bukvarni v Ljubljani

se dobivajo **podobice Matere Božje** na lepem papirju, na kterih so natisnjene molitve, ki se po vsaki tihi sv. maši z mašnikom opravljajo. 100 podobice velja 3 gl.

JEZICNIK.

Spisal J. Marn.

Dobiva se le še v teh-le letnikih: III., IV., V. & 40 kr., VI., VIII. & 20 kr., XIV., XV., XVI., XVII., XVIII., XIX., XX., XXI. & 60 kr.

Katoliški Bukvarni.

V nobeni hiši naj ne primanjkujejo sledeča

poskušena zdravila.

Antirrheumon, najboljšo zdravilo proti prehlajenju, kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Piccolijeva esenca za želodec.

Ta esenca je narejena iz rož, in je zato tako prijubljena, ker je ozdravila že mnogo tisoč ljudi, kar se vidi iz polvalnih pisem in zdravniških spričal, ki jih izdelovatelj dobiva.

To zdravilo pomaga pri boleznih v želodcu in v trebuhu, ozdravi krč in ščipanje v črevesu, prehodno in trebušno mrzlico, zaprtje, hemorojide, zlatenico, glavobol itd., ter je najbolje zdravilo za otroke zoper gliste. Steklenica 10 kr., kdor jih več vzame dobi ceneje.

Najboljše in najvplivnejše pravo norveško pomuhljevo jetrno olje proti mramorici, rhabitisi, pljučnici, kašlju itd. Steklenica 60 kr.

Pastile santoninske; izkušeno zdravilo zoper gliste, škatljica po 10 kr., 100 koščkov 60 kr. 1000 koščkov 5 gl.

Salicilne pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), pljučnim, prsnim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatljica 20 kr.

Prave od Nj. e. kr. Veličanstva cesarja Jožefa II. privilegirane kričistilne kroglice od lekarne **Pserhofer na Dunaji**. Škatljica 21 kr., jeden zavoj s 5 škatljicami 1 gl. 50 kr.

P. n. občinstvo se svari proti ponarejanju teh kroglic.

Zeliščni prsni sirop,

pripravljen od G. Piccoli-ja, lekarja pri Angelju v Ljubljani, na Dunajski cesti. Ta iz zdravilnih zelišč izdelani sirop se rabi z najboljšim uspehom proti vsem prsnim in pljučnim boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivemu kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki dan, otroci pa toliko žlic.

Ne zamenjati z rudečim sokom, kterega pod tem imenom prodajajo. **Pravi sok mora temno rudeč biti.** Steklenica 36 kr.

Salicilna ustna voda,

in salicilni zobni prah lekarja G. Piccoli-ja v Ljubljani vzdržuje dober duh v ustih in ohrani zdrave zobe, okrepa čeljusti in je najbolje sredstvo zoper kostna gnjiloba in vse zobne ustne in vratne bolezni. — Vzame se pol žličice na pol kozarca vode za izplakniti usta po jedi, ali pa nekaj kapljic na mokro zobno krtačico, za čiščenje zob in čeljusti. Steklenica salicilne ustne vode 40 kr., 1 škatljica salicilnega zobnega praha 25 kr.

Tu navedena, kakor vsa druga zdravila so zmi-raj svezna za dobiti v lekarni G. Piccoli-ja pri Angelju v Ljubljani, Dunajska cesta. Naročila izvršujejo se s prvo pošto proti povzetju zneska. (1)